Journal of Marine Medicine
Autumn 2021, Volume 3, Issue 3
Pages: 128-135
10.30491/3.3.128

Predicting the Motivation of Sports Participation Based on the Social Health Dimensions in the Staff of the Baqerul Uloom Marine Specialties Training Center

Siavash Khodaparast [1], Javid Pourabdi [2], Vahid Bakhshalipour [3 *]

[1] *Department of Physical Education and Sport Science, Lahijan Branch, Islamic Azad University, Guilan, Lahijan, Iran*
[2] *Master of Sports Management, Imam Reza International University, Mashhad, Iran*
[3] *Sama Technical and Vocational Training College, Islamic Azad University, Lahijan Branch, Siyahkal, Iran*

Received: 30 April 2021 **Accepted:** 22 May 2021

Abstract

Background and Aim: Sports participation plays an effective role in promoting social health by providing emotional and psychological support. Therefore, the aim of the present study was to determine the relationship between social health and motivation of staff participation in the Baqerul Uloom Marine Specialties Training Center.

Methods: The research method was descriptive-correlational. The statistical population included the staff of the Baqer al-Uloom Marine Specialties Training Center in Rasht city, Iran. The sampling method was simple random and 285 people were selected based on Morgan table. The research tools were Keyes Social Health Questionnaire (2004) and Gill Participation Motivation Questionnaire (1983) which were completed by the participants.

Results: Between sports participation with social health dimensions include social prosperity (R:0.15), social solidarity (R:0.34), social cohesion (R:0.49), social acceptance (R:0.26) and social participation (R:0.27) significant relationship was recorded. Therefore, there is a positive and significant relationship between social health and motivation for sports participation in the staff of Baqerul Uloom Marine Specialties Training Center ($p < 0.05$). The dimensions of social solidarity and social cohesion also have the ability to predict the variable of motivation for sports participation.

Conclusion: Considering the positive and significant relationship between social health and motivation for sports participation in naval personnel; it is suggested that efforts be made to promote the social health of employees by holding sports competitions and consequently increase the motivation of sports participation.

Keywords: Social Health, Motivation, Sport, Navy, Baqerul Uloom Marine Specialties Training Center.

[Downloaded from mail.jmarmed.ir on 2026-09-18]

[DOI: 10.30491/3.3.128]

[*] **Corresponding author:** Vahid Bakhshalipour, **Email**: Vahidbakhshalipour@yahoo.com
Address: Sama technical and vocational training college, Islamic Azad university, Lahijan Branch, Siyahkal. Iran.

مجله طب دریا
دوره ۳، شماره ۳، پاییز ۱۴۰۰
صفحات: ۱۳۵-۱۲۸
10.30491/3.3.128

پیش‌بینی انگیزه مشارکت ورزشی بر اساس ابعاد سلامت اجتماعی در کارکنان مرکز آموزش تخصص‌های دریایی باقرالعلوم

سیاوش خداپرست [۱]، جاوید پورعبدی [۲]، وحید بخشعلی پور [۳] *

[۱] گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد لاهیجان، دانشگاه آزاد اسلامی، گیلان، لاهیجان، ایران
[۲] کارشناس ارشد مدیریت ورزشی، دانشگاه بین المللی امام رضا(ع)، مشهد، ایران
[۳] آموزشکده فنی و حرفه ای سما سیاهکل، دانشگاه آزاد اسلامی واحد لاهیجان، سیاهکل، ایران

دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۰۲/۱۰ **پذیرش مقاله:** ۱۴۰۰/۰۳/۰۸

چکیده

زمینه و هدف: مشارکت ورزشی با فراهم آوردن حمایت‌های عاطفی و روانی نقش مؤثری در ارتقای سلامت اجتماعی ایفا می‌کند. از این رو، هدف از پژوهش حاضر، تعیین رابطه سلامت اجتماعی با انگیزه مشارکت ورزشی کارکنان در مرکز آموزش تخصص‌های دریایی باقرالعلوم بود.

روش‌ها: روش پژوهش توصیفی- همبستگی بود که به‌صورت میدانی انجام شد. جامعه آماری را کارکنان مرکز آموزش تخصص‌های دریایی باقرالعلوم در شهر رشت تشکیل دادند. روش نمونه‌گیری تصادفی ساده بود که بر اساس جدول مورگان ۲۸۵ نفر انتخاب شدند. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه سلامت اجتماعی کییز (۲۰۰۴) و پرسشنامه انگیزه مشارکت گیل (۱۹۸۳) بود که توسط افراد شرکت‌کننده تکمیل شد.

یافته‌ها: بین مشارکت ورزشی با مولفه‌های شکوفایی اجتماعی (R:۰/۱۵)، همبستگی اجتماعی (R:۰/۳۴)، انسجام اجتماعی (R:۰/۴۹)، پذیرش اجتماعی (R:۰/۲۶) و مشارکت اجتماعی (R:۰/۲۷) رابطه معنادار ثبت شد. بنابراین رابطه مثبت و معناداری بین سلامت اجتماعی با انگیزه مشارکت ورزشی در کارکنان مرکز آموزش تخصص‌های دریایی باقرالعلوم وجود دارد (p<۰/۰۵). همچنین مؤلفه‌های همبستگی اجتماعی و انسجام اجتماعی توانایی پیش‌بینی متغیر انگیزه مشارکت ورزشی را دارا هستند.

نتیجه‌گیری: با توجه به رابطه مثبت و معنادار بین سلامت اجتماعی و انگیزه مشارکت ورزشی در کارکنان نیروی دریایی؛ پیشنهاد می‌شود با برگزاری مسابقات ورزشی و پیرو آن بالا بردن انگیزه‌های مشارکت ورزشی در جهت ارتقا سلامت اجتماعی کارکنان تلاش گردد.

کلیدواژه‌ها: سلامت اجتماعی، انگیزه، ورزش، نیروی دریایی، مرکز آموزش تخصص‌های دریایی باقرالعلوم.

*نویسنده مسئول: **وحید بخشعلی پور**. پست الکترونیک: vahidbakhshalipour@yahoo.com
آدرس: آموزشکده فنی و حرفه ای سما سیاهکل، دانشگاه آزاد اسلامی واحد لاهیجان، سیاهکل، ایران.

[Downloaded from mail.jmarmed.ir on 2026-09-18]

[DOI: 10.30491/3.3.128]

مقدمه

سلامت اجتماعی به‌عنوان جنبه‌ای از سلامت فرد، به شخصیت خود فرد به‌عنوان موجودی اجتماعی بر می‌گردد و ارزیابی فرد از اجتماع و کیفیت و کمیت درگیر شدن در اجتماع را در بر می‌گیرد (۱). چگونگی ارتباط فرد با دیگران در جامعه را می‌توان از منظر سلامت اجتماعی مورد بررسی قرار داد و هر نوع قطع ارتباط فرد از جامعه، به گونه‌ای که او در چارچوب نظام اجتماعی جذب نشود، زمینه‌ای مساعد برای رشد انحرافات اجتماعی و پیدایش مشکلات در دیگر ابعاد سلامتی را فراهم می‌آورد (۲). ورزش و حرکات منظم بدنی علاوه بر سلامت جسم بر سلامت روحی، روانی و اجتماعی افراد مؤثر و در سازگار شدن فرد با جامعه و شکل‌گیری شخصیت او تأثیر بسزایی دارد. روند اجتماعی شدن از طریق ورزش؛ بر باورها، نگرش‌ها، شکل‌گیری شخصیت، توسعه مهارت و خودپنداره‌ها مؤثر است و شرکت در فعالیت‌های ورزشی با رشد و سازگاری اجتماعی و اعتماد به نفس ارتباط دارد که این موضوع بیانگر اهمیت ورزش و فعالیت‌های بدنی در سلامت روانی و سازگاری اجتماعی بالای افراد جامعه است (۳). برای تحلیل مشارکت ورزشی اقشار مختلف در هر جامعه، بررسی سه عامل ویژگی‌ها و عقاید، اهداف و انگیزه‌های افراد، محیط و رفتار فردی و گروهی ضرورت پیدا می‌کند (۴). بر اساس دیدگاه پژوهشگران از بین این سه عامل، می‌توان شناخت انگیزه‌ها را از اجزای ضروری و پیش‌نیاز فعالیت‌های ورزشی و ورزش را به‌عنوان یکی از محورهای اساسی در انگیزش رفتار افراد برای شرکت در فعالیت‌های مختلف به شمار آورد (۵) و از آن به‌عنوان یک منبع جبرانی انگیزشی در صورت پایین بودن نیاز روانشناختی افراد یاد کرد (۶).

کارکنان مراکز آموزشی به‌عنوان رکن اساسی نظام آموزشی کشور در دستیابی به اهداف آموزشی، نقش و جایگاه ویژه‌ای دارند؛ لذا توجه به این قشر از جامعه از لحاظ آموزشی و سلامت اجتماعی موجب اعتلاء و شکوفایی هر چه بیشتر نظام آموزشی جامعه می‌گردد (۷). از این رو یکی از وظایف اصلی نظام آموزشی، زمینه و فرصت‌های مناسب یادگیری به‌منظور رشد و شکوفایی استعدادهای گوناگون و متنوع کارکنان و برطرف نمودن نیازهای آنها از طریق ورزش است (۸). از فوق‌برنامه می‌توان به‌عنوان ابزاری نافذ نام برد که ساعات فراغت افراد جامعه را غنی و از سوی دیگر احساس آرامش و آسودگی را در آنان متبلور ساخته و آن را حل‌کننده بسیاری از مشکلات جسمی و روانی در افراد جامعه دانست (۹). در این رابطه از جمله فعالیت‌های نظام‌دار که در زمره فعالیت‌های فوق‌برنامه قرار می‌گیرد انجام مسابقات ورزشی می‌باشد که در راستای برنامه‌های تربیت‌بدنی سازمان‌ها و ارتقای سطح جسمانی، روانی و اجتماعی افزوده شده است. Sung و همکاران در تحقیق خود به این نتیجه دست یافتند که از ورزش می‌توان به عنوان یک فرصت و فعالیت فیزیکی کلیدی نام برد که بر روی چندین عامل مشارکت ورزشی از جمله عوامل اجتماعی تاثیرگذار است (۱۰). برگزاری بازی‌ها و رقابت‌های ورزشی از جمله جاذبه‌های تربیت بدنی در سطح مسابقات کشوری و از موضوعات مورد علاقه کارکنان است (۱۱). مسابقات ورزشی بخش مهمی در برنامه‌های سازمانی، سازمان نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی است و روشی برای تأمین سلامتی، نشاط و سلامت اجتماعی کارکنان است. از این رو، دست‌یابی به چنین اهداف ارزشمندی فقط از راه تدوین برنامه‌های نظام‌دار و هدفمند امکان‌پذیر است. رشادت جو در تحقیقی این نتیجه را حاصل نمود که بین سلامت روانی با عملکرد تحصیلی هر دو گروه ورزشکار و غیرورزشکار ارتباط معنی‌داری وجود داشته و هر چه سلامت روانی بالاتر باشد عملکرد تحصیلی مطلوب‌تر خواهد بود (۱۲).

می‌توان بیان داشت توجه به موضوع سلامت اجتماعی در بین کارکنانی که به واسطه شرکت در مسابقات ورزشی از ناحیه‌های مختلف حضور به هم می‌رسانند می‌تواند زمینه‌ای را برای توسعه و شناخت جنبه‌های مختلف اجتماعی شدن در آنها مشخص نماید، با توجه به آن که آگاهی یا شناخت هر چه کامل‌تر موضوع اجتماعی شدن در بین کارکنان، خود یک فعالیت انگیزه‌بخش است. از این رو توجه به ابعاد وجودی سلامت می‌تواند زمینه‌ای را برای مشارکت بیشتر این افراد در فعالیت‌های جمعی فراهم آورد که یکی از این فعالیت‌ها مشارکت در رویدادهای ورزشی است. لذا می‌توان بیان داشت که عامل مهم کم توجهی به سلامت اجتماعی در حوزه ورزش؛ اهمیت ندادن به این عرصه و نداشتن برنامه‌ریزی‌های مناسب و همه‌جانبه با همکاری متخصصان حوزه علوم ورزشی است. بنابراین تحقیقات بیشتری برای اطمینان از عوامل زیربنایی انگیزش مشارکت ورزشی در کارکنان مراکز آموزشی مورد نیاز است که در این راستا پژوهش حاضر درصدد است عامل سلامت اجتماعی و نقش آن را به عنوان یک عامل اساسی در انگیزه مشارکت کارکنان مرکز آموزشی در سازمان نیروی دریایی، در ورزش شرح دهد.

روش‌ها

پژوهش حاضر به لحاظ هدف، کاربردی و از حیث نوع جزء مطالعات توصیفی- همبستگی است. جامعه آماری تحقیق را کارکنان مرکز آموزش تخصص‌های دریایی باقرالعلوم در شهر رشت تشکیل دادند. روش نمونه‌گیری، تصادفی ساده بود که بر اساس جدول نمونه‌گیری مورگان ۲۸۵ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند و با توجه به احتمال درصد ریزش ۳۰۰ پرسشنامه بین افراد توزیع گردید. از معیارهای ورود به مطالعه میزان علاقمندی به مشارکت ورزشی بود که بر اساس آن پرسشنامه‌ها بین افراد توزیع شد. به منظور گردآوری اطلاعات از دو پرسشنامه سلامت اجتماعی کییز (۲۰۰۴) با ابعاد مختلف (شکوفایی اجتماعی-همبستگی اجتماعی-انسجام اجتماعی-پذیرش اجتماعی-مشارکت اجتماعی) و پرسشنامه انگیزه مشارکت گیل (۱۹۸۳) دارای ۸ خرده مقیاس

[Downloaded from mail.jmarmed.ir on 2026-09-18]

[DOI: 10.30491/3.3.128]

(موفقیت-گروه گرایی- آمادگی-تخلیه انرژی-عوامل موقعیتی-بهبود مهارت-دوست یابی-تفریح و سرگرمی) استفاده گردید (۱۳-۱۴). به‌منظور تأیید روایی صوری و محتوایی، پرسشنامه‌ها در اختیار ۵ تن از اساتید مربوطه قرار گرفت و با توجه به تغییر در جامعه آماری، سؤالات متناسب با سطوح سنی جامعه تعدیل و تغییر یافت. همچنین به‌منظور تعیین پایایی پرسشنامه‌ها از آزمون آلفای کرونباخ استفاده شد که پایایی پرسشنامه‌های سلامت اجتماعی و انگیزه مشارکت به ترتیب α=۰/۸۹ و α=۰/۸۲ بود. پرسشنامه‌ها در یک طیف ۵ ارزشی لیکرت (بسیار مخالفم-بسیار موافقم) مورد تحلیل قرار گرفت. محققان با مراجعه حضوری در محل کار کارکنان جامعه مورد نظر ضمن بیان توضیح اجمالی به افراد، اقدام به توزیع و جمع‌آوری پرسشنامه‌های تحقیق کردند.

ملاحظات اخلاقی: این مطالعه با کسب مجوز و دریافت کد اخلاق از دانشگاه آزاد اسلامی واحد لاهیجان به شماره IR.IAU.LIAU.REC.1400.004 انجام شد.

تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها: داده‌های جمع‌آوری‌شده با آمار توصیفی (میانگین، انحراف استاندارد و فراوانی داده‌ها) و آمار استنباطی (آزمون کلموگروف اسمیرنوف، آزمون همبستگی، آزمون رگرسیون و آزمون t تک نمونه‌ای) با استفاده از نرم‌افزار SPSS-23 انجام شد. سطح معنی داری کمتر از ۰/۰۵ لحاظ شد.

نتایج

همان‌طور که در جدول-۱ آمده است ۹۱/۹۲ ٪ افراد را مردان و ۸/۰۸ ٪ را زنان تشکیل دادند. بالاترین میزان سطح درآمد سرپرست خانواده‌ها در سطح متوسط (۵۰/۹) و بیشترین مدرک تحصیلی دیپلم و کاردانی (۷۸/۵) بود و ۶۸/۸ ٪ افراد ورزشکار بودند.

جدول-۱. توصیف آماری ویژگی‌های جمعیت شناختی

متغیر	سطوح	فراوانی (٪)
جنسیت	مردان	۲۶۲ (۹۱/۹۲)
	زنان	۲۳ (۸/۰۸)
وضعیت اقتصادی	متوسط	۱۴۵ (۵۰/۹)
	متوسطه به بالا	۸۸ (۳۰/۹)
	خوب	۵۲ (۱۸/۲)
تحصیلات	دیپلم و کاردانی	۲۴۴ (۷۸/۵)
	کارشناسی	۴۴ (۱۵/۵)
	کارشناسی ارشد	۸ (۲/۸)
	دکترا	۹ (۳/۲)
ورزشکار بودن یا نبودن	ورزشکار	۱۹۶ (۶۸/۸)
	غیرورزشکار	۸۹ (۳۱/۲)

آزمون کلموگروف اسمیرنوف نشان داد که توزیع داده‌های سلامت اجتماعی و انگیزه مشارکت ورزشی نرمال است.

جدول-۲ نقش و اهمیت متغیر و مولفه‌های سلامت اجتماعی در جامعه آماری تحقیق مورد بررسی را نمایش می‌دهد. نمره میانگین متغیر سلامت اجتماعی و مؤلفه‌های آن (شکوفایی اجتماعی و انسجام اجتماعی) نشانگر وضعیت نسبی مطلوبی است، به طوری که نمره میانگین آنها بیشتر از ۳ گزارش شد، این در صورتی است که نمره میانگین مؤلفه‌های همبستگی اجتماعی، پذیرش اجتماعی و مشارکت اجتماعی، وضعیت نسبی نامطلوبی دارند.

به منظور اولویت‌بندی بین مؤلفه‌های سلامت اجتماعی، از آزمون فریدمن استفاده شد که سطح معنی‌داری آزمون فریدمن کمتر از ۰/۰۵ بود. نتایج آزمون نشان داد که بین مؤلفه‌ها اولویت معناداری وجود دارد و همان‌طوری که در جدول-۳ مشاهده می‌شود مؤلفه انسجام اجتماعی دارای اولویت اول و مؤلفه همبستگی اجتماعی به‌عنوان اولویت آخر معرفی می‌شود.

جدول-۲. تحلیل تی تک نمونه‌ای برای تعیین نقش نمره سلامت

متغیر	میانگین	آماره t	P value
سلامت اجتماعی	۳/۱۲	۶/۸۲۶	۰/۰۰۱
شکوفایی‌اجتماعی	۳/۱۹	۷/۳۳۲	۰/۰۰۱
همبستگی‌اجتماعی	۲/۵۸	-۸/۰۲۳	۰/۰۰۱
انسجام اجتماعی	۴/۱۱	۲۴/۴۵۲	۰/۰۰۱
پذیرش اجتماعی	۲/۸۹	-۳/۲۵۷	۰/۰۰۱
مشارکت اجتماعی	۲/۸۴	-۳/۳۳۱	۰/۰۰۱

جدول -۳. آزمون فریدمن اولویت مؤلفه‌های سلامت اجتماعی

عوامل	میانگین رتبه‌ها	الویت
انسجام اجتماعی	۴/۶۰	اول
شکوفایی‌اجتماعی	۳/۰۶	دوم
مشارکت اجتماعی	۲/۶۸	سوم
پذیرش اجتماعی	۲/۵۸	چهارم
همبستگی‌اجتماعی	۲/۰۷	پنجم

خی-۲ =۴۳۲/۱۸ درجه آزادی=۴ سطح معناداری=۰/۰۰۱

به منظور تعیین وضعیت متغیر انگیزه مشارکت ورزشی و هر یک از مؤلفه‌های آن از آزمون تی تک نمونه‌ای استفاده شد. نمره میانگین انگیزه مشارکت ورزشی و تمامی مؤلفه‌های آن وضعیت مطلوبی دارند (جدول-۴).

برای تعیین ارتباط درونی بین مؤلفه‌ها از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد (جدول-۵). بین تمامی مؤلفه‌های سلامت اجتماعی با انگیزه مشارکت ورزشی رابطه مثبت و معناداری برقرار بود، به طوری که همبستگی بین آنها در حد متوسط است (P<۰/۰۵).

[Downloaded from mail.jmarmed.ir on 2026-09-18]

[DOI: 10.30491/3.3.128]

جدول-۴. تحلیل تی‌تک نمونه‌ای برای تعیین نقش نمره انگیزه مشارکت ورزشی و مولفه‌های آن

متغیر	میانگین	آماره t	P value
انگیزه مشارکت ورزشی	۴/۴۲	۵۵/۵۱۸	۰/۰۰۱
موفقیت	۴/۵۸	۵۰/۱۴۸	۰/۰۰۱
گروه‌گرایی	۴/۴۳	۲۷/۸۷۷	۰/۰۰۱
آمادگی	۴/۴۹	۴۹/۰۲۵	۰/۰۰۱
تخلیه انرژی	۴/۲۴	۳۷/۳۵۵	۰/۰۰۱
عوامل موقعیتی	۴/۲۲	۲۷/۱۴۸	۰/۰۰۱
بهبود مهارت	۴/۵۲	۴۸/۱۲۰	۰/۰۰۱
دوست‌یابی	۴/۳۷	۴۲/۲۹۵	۰/۰۰۱
تفریح و سرگرمی	۴/۵۵	۴۴/۵۷۳	۰/۰۰۱

به منظور اولویت‌بندی بین مؤلفه‌های انگیزه مشارکت ورزشی، از آزمون فریدمن استفاده شد که سطح معنی‌داری آزمون فریدمن کمتر از ۰/۰۵ بود. بین مؤلفه‌های انگیزه مشارکت ورزشی اولویت معناداری وجود دارد به‌طوری‌که دو مؤلفه موفقیت و تخلیه انرژی به‌عنوان اولویت‌های اول و آخر معرفی شدند (جدول-۶).

به منظور پیش‌بینی متغیر انگیزه مشارکت ورزشی از طریق مؤلفه‌های سلامت اجتماعی از آزمون رگرسیون استفاده گردید که نتایج در جدول-۷ ارائه شده است. تنها ۰/۲۵ از تغییرات انگیزه مشارکت از طریق مؤلفه‌های سلامت اجتماعی پیش‌بینی می‌شود که با توجه به سطح معنی‌داری نمایش داده شده تنها مؤلفه‌های همبستگی اجتماعی و انسجام اجتماعی توانایی پیش‌بینی متغیر انگیزه مشارکت ورزشی را دارا هستند.

جدول-۵. آزمون همبستگی بین مؤلفه‌های سلامت اجتماعی با انگیزه مشارکت ورزشی

مؤلفه‌ها	انگیزه مشارکت ورزشی	
	همبستگی	P value
شکوفایی اجتماعی	۰/۱۵	۰/۰۰۱
همبستگی اجتماعی	۰/۳۴	۰/۰۰۱
انسجام اجتماعی	۰/۴۹	۰/۰۰۱
پذیرش اجتماعی	۰/۲۶	۰/۰۰۱
مشارکت اجتماعی	۰/۲۷	۰/۰۰۱

جدول -۶. آزمون فریدمن اولویت مؤلفه‌های انگیزه مشارکت ورزشی

عوامل	میانگین رتبه‌ها	اولویت
موفقیت	۵/۳۴	اول
تفریح و سرگرمی	۵/۱۴	دوم
بهبود مهارت	۴/۹۸	سوم
آمادگی	۴/۸۰	چهارم
گروه‌گرایی	۴/۵۱	پنجم
دوست‌یابی	۴/۱۷	ششم
عوامل موقعیتی	۳/۶۷	هفتم
تخلیه انرژی	۳/۳۹	هشتم

خی-۲= ۹۰۱/۶۰۰ درجه آزادی=۴ سطح معناداری=۰۰۱ /۰

جدول-۷. آزمون رگرسیون مؤلفه‌های سلامت اجتماعی با انگیزه مشارکت ورزشی

مؤلفه‌ها	B	SE	Beta	t	P value
شکوفایی اجتماعی	-۰/۰۰۵	۰/۰۵۵	-۰/۰۰۶	-۰/۰۹۶	۰/۹۲
همبستگی اجتماعی	-۰/۰۶۳	۰/۰۲۸	-۰/۱۲۸	-۲/۲۳۴	۰/۰۲۶
انسجام اجتماعی	۰/۲۶۷	۰/۰۳۰	۰/۴۷۵	۹/۰۵۰	۰/۰۰۱
پذیرش اجتماعی	-۰/۰۰۵	۰/۰۴۲	-۰/۰۰۶	-۰/۱۱۲	۰/۹۱
مشارکت اجتماعی	۰/۰۰۳	۰/۰۳۲	۰/۰۰۶	۰/۱۱۰	۰/۹۱

سطح معناداری=۰/۰۰۱ فیشر=۱۹/۳۵۶ همبستگی=۰/۵ ضریب پیش‌بینی= ۰/۲۵

[Downloaded from mail.jmarmed.ir on 2026-09-18]

[DOI: 10.30491/3.3.128]

بحث

هدف از انجام این پژوهش بررسی پیش‌بینی انگیزه مشارکت ورزشی بر اساس ابعاد سلامت اجتماعی کارکنان مرکز آموزش تخصص‌های دریایی باقرالعلوم بود. یکی از محورهای ارزیابی سلامتی جوامع مختلف، سنجش سلامت اجتماعی آن جامعه است. این امر بر کسی پوشیده نیست که سلامت اجتماعی، نقش مهمی در تضمین پویایی و کارآمدی هر جامعه‌ای ایفا نموده و یک پیش‌شرط لازم برای رشد و شکوفایی افراد جامعه خصوصاً قشر کارکنان نیروی دریایی کشور محسوب می‌شود. پرورش و تقویت انگیزه مشارکت ورزشی کارکنان، سبب ایجاد انرژی و جهت‌دهی مناسب رفتار، علایق و نیازهای آنها در راستای اهداف ارزشمند و معین‌شده جامعه است (۱۵). از این رو بدیهی است که برنامه‌ریزی صحیح و جامع در تأمین سلامت اجتماعی امری ضروری به نظر می‌رسد و هر چه این برنامه‌ریزی عمیق‌تر و دقیق‌تر باشد پرورش و استحکام انگیزه مشارکت ورزشی دارای پایداری بالاتری خواهد بود (۱۶).

با توجه به نتایج پژوهش نمره میانگین سلامت اجتماعی و مؤلفه‌های شکوفایی اجتماعی و انسجام اجتماعی نشانگر وضعیت نسبی مطلوبی است. این مطلب با نتایج تحقیقات انجام شده توسط Moreno و همکاران و Novak و همکاران همخوانی دارد (۱۷-۱۸). نتایج حاصل از تحلیل داده‌های این پژوهش نشان داد که از نظر کارکنان، محیط‌های ورزشی می‌توانند توانایی بالقوه آنان را به بالفعل تبدیل کرده و از این جهت خود را بخشی از آن محیط می‌دانند و یا به تعبیری دیگر، کارکنان احساس می‌کنند که در محیط‌های ورزشی حمایت‌های لازم از آنان صورت گرفته و زمانی که در بستر ورزش قرار می‌گیرند احساس یکپارچگی با آن نموده و بر این عقیده‌اند که یک احساس مشترک بین آنها و کسانی است که در یک محیط ورزشی با هم به فعالیت می‌پردازند.

همچنین یافته‌ها نشان می‌دهد که میانگین مؤلفه‌های همبستگی اجتماعی، پذیرش اجتماعی و مشارکت اجتماعی وضعیت نسبی نامطلوبی دارند که با یافته‌های Norris و همکاران و Schüttoff و همکاران همراستا نیست (۱۹،۲۰). در تبیین عدم همخوانی به نظر می‌رسد، علیرغم این‌که کارکنان نیروهای نظامی به این احساس رسیده‌اند که بین خود و کسانی که در کنار آنها در یک محیط ورزشی قرار می‌گیرند یک قرابت احساسی وجود دارد اما هنوز به یک باور قطعی از توانایی‌های خود نسبت به کیفیت، سازمان‌دهی و اداره دنیای اجتماعی خود نرسیده‌اند.

همچنین نتایج نشان می‌دهد که با توجه به مهم‌ترین اولویت‌های مؤلفه سلامت اجتماعی، می‌توان به این جمع‌بندی رسید که سلامت اجتماعی افزایش اعتماد به نفس و تعامل اجتماعی را به دنبال دارد و کسانی که از تعامل اجتماعی برخوردارند نشانه‌های افسردگی در آنان کمتر مشاهده می‌شود. در این راستا به‌طور خاص به نظر می‌رسد که فعالیت‌های تیمی در مقایسه با فعالیت‌های انفرادی به دلیل ماهیت اجتماعی بودن فعالیت‌های تیمی نتیجه سلامتی افراد را در پی داشته و موجب کاهش افسردگی در کارکنان می‌شود. بنابراین، ضرورت و اهمیت توجه به سلامت اجتماعی کارکنان در نیروهای نظامی خصوصاً در نیروی دریایی ایجاب می‌کند تا جایگاه انحصاری این سازمان به عنوان پایگاهی برای برگزاری اوقات فراغت و برگزاری مسابقات ورزشی و پیرو آن بالا بردن انگیزه‌های مشارکت ورزشی کارکنان مورد توجه قرار گیرد (۲۱).

بر اساس نتایج پژوهش حاضر، نمره میانگین انگیزه مشارکت ورزشی و تمامی مؤلفه‌های آن نشان‌دهنده وضعیت مطلوب است، همچنین مهم‌ترین اولویت مؤلفه‌های انگیزه مشارکت ورزشی مربوط به مؤلفه موفقیت بوده و مؤلفه‌های تفریح و سرگرمی، بهبود مهارت، آمادگی، گروه‌گرایی، دوست‌یابی، عوامل موقعیتی و تخلیه انرژی در اولویت‌های دوم تا هشتم قرار دارند. در این راستا با توجه به نتایج می‌توان این گونه اذعان نمود که مزایای سلامتی شرکت در ورزش طیف گسترده‌ای از توسعه منافع شخصی و اجتماعی افراد را کشف می‌کند و افرادی که در مسابقات ورزشی شرکت می‌کنند در مقایسه با افرادی که در هیچ فعالیتی شرکت نمی‌کنند از امتیاز اجتماعی بالاتری برخوردارند (۲۲).

همچنین با توجه به میزان ضریب تبیین بین نمره مؤلفه‌های سلامت اجتماعی و انگیزه مشارکت ورزشی، ۲۵ درصد از تغییرات انگیزه مشارکت ورزشی مربوط به مؤلفه‌های انسجام اجتماعی و همبستگی اجتماعی از متغیر سلامت اجتماعی می‌باشد. این موضوع بیانگر آن است که کارکنان موردنظر تحقیق، نگرش مثبت نسبت به جامعه و محیط ورزشی دارند و هرچه ابعاد این نگرش مثبت‌تر باشد بالطبع فرد انگیزه بیشتری برای شرکت در فعالیت‌های ورزشی دارد و از سویی دیگر در رابطه با مؤلفه همبستگی اجتماعی می‌توان این‌گونه اذعان نمود که هر مقدار که فرد احساس کم تعلقی به جامعه داشته باشد انگیزه شرکت در فعالیت‌های ورزشی برای او تقلیل پیدا خواهد کرد. در این راستا Linver و همکاران دریافتند که مشارکت در ورزش و دیگر فعالیت‌های سازمان‌یافته نتایج مطلوبی را در پی داشته و مشارکت کم در فعالیت‌های سازمان‌یافته با نتایج مثبت کمتری برای آنان همراه بوده است (۲۳). به نظر می‌رسد که بین انگیزه کلی افراد مشارکت کننده با میزان فعالیت بدنی آنان رابطه مثبت معنی‌دار وجود دارد و حضور در مسابقات ورزشی فرصت مناسبی برای رشد و توسعه ابعاد مختلف شخصیتی، شناختی، عاطفی، اجتماعی و روانی می‌باشد.

در مطالعه حاضر از جمله محدودیت‌های موجود هنگام اجرای پژوهش، دشواری در جلب همکاری بعضی از نمونه‌ها در زمان پرکردن پرسشنامه‌ها بود. به علاوه، حالات روانی نمونه‌ها در زمان تکمیل پرسشنامه‌ها و صداقت آنان در پاسخگویی به پرسشنامه، از محدودیت‌های خارج از اختیار پژوهشگر بود.

[Downloaded from mail.jmarmed.ir on 2026-09-18]

[DOI: 10.30491/3.3.128]

نتیجه‌گیری

در سازمان‌های نظامی و دریایی، ورزش به‌عنوان یکی از روش‌های تعدیل‌کننده مسائل روانی کارکنان مطرح است و می‌تواند هیجان‌های آنها را در مسیری صحیح قرار دهد. حضور کارکنان در مسابقات ورزشی، باعث کمک به توسعه روحیه اجتماع‌پذیری آن‌ها می‌شود. همچنین با توجه به حساسیت‌های خاص قشر مورد مطالعه، باید مشارکت در فعالیت‌های ورزشی این گروه را بسیار با اهمیت جلوه داد و این نکته را در نظر داشت که عدم توجه به آن عواقب فرهنگی- اجتماعی شایان توجهی را در بر خواهد داشت. پیشنهاد می‌شود علاوه بر فراهم کردن امکانات ورزشی، کلاس‌های آموزشی نیز به منظور افزایش درک تأثیرات مثبت شرکت در فعالیت ورزشی برای کارکنان برگزار شود.

تشکر و قدردانی: از همه اساتیدی که در غنای مطالب حاضر یاری‌رسان بودند، نهایت تشکر و قدردانی به عمل می‌آید.

نقش نویسندگان: همه نویسندگان در نگارش اولیه مقاله یا بازنگری آن سهیم بودند و همه با تایید نهایی مقاله حاضر، مسئولیت دقت و صحت مطالب مندرج در آن را می‌پذیرند.

تضاد منافع: نویسندگان تصریح می‌کنند که هیچ گونه تضاد منافعی در مطالعه حاضر وجود ندارد.

منابع

1. Cheon H. The Structural Relationship between Exercise Frequency, Social Health, and Happiness in Adolescents. Sustainability. 2021; 13(3): 1050 doi:10.3390/su13031050
2. Ponomarev I. The influence of social justice crisis on social health and spiritual security of young students (a case study of the south of Russia). International Journal of Applied Exercise Physiology. 2019; 8: 250-257.
3. Zhou X, Krishnan A. What predicts exercise maintenance and well-being? Examining the influence of health-related psychographic factors and social media communication. Health communication. 2019; 34(6): 589-597. doi:10.1080/10410236.2018.1428851
4. Hayek S. Association of exercise intolerance with emotional distress, attainment of social roles, and health-related quality of life among adult survivors of childhood cancer. JAMA oncology. 2020; 6(8): 1194-1202. doi:10.1001/jamaoncol.2020.2054
5. Mohammadzadeh F, Mohammadzadeh F, Mohammadzadeh H. Religion and social health: A study of the relationship between religiosity and social health (Case study: Students of Payame Noor Marand University). Social Sciences (Ferdowsi University of Mashhad). 2016; 26 (12): 137-168.
6. Cho H, Hussain R, Kan H. The role of social support and its influence on exercise participation: the perspective of self-determination theory and the theory of planned behavior. The Social Science Journal. 2020. doi:10.1080/03623319.2020.1756176
7. Anderson AR. Enjoying nature, exercise, social interaction, and affect: A daily diary study. Journal of Health Psychology. 2020. doi:10.1177/1359105320977642
8. Javadi S. The role of social health on the motivation of sports participation of students participating in intramural sports olympiads. Master's thesis, Mashhad, Imam Reza International University.
9. Ghodratnama A, Heydarinezhad S. The relationship between the motivation of sport participation and the physical activity of students of Shahid Chamran University of Ahvaz, sports management studies. 2013; 18 (5): 189-202.
10. Sung Y. Relationship among Physical Activity, Social Capital and Quality of Life in Elderly Participating in Physical Activity. The Korean Journal of Physical Education. 2018; 57: 23-36. doi:10.23949/kjpe.2018.01.57.1.3
11. Alivardinia A, Armanmehr W. Sports and delinquency: An experimental test of Hirsch's social bond theory. Research in sports management and motor behavior. Motor Science and Sports. 2013; 12 (6): 133-141.
12. Reshadatjoo S, Khademi M. The effect of intra-school sports olympiad on the mental health of female high school students in Tehran. Third National Conference on Sustainable Development in Educational Sciences and Psychology, Social and Cultural Studies. 2015.
13. Keyes CL, Shapiro AD. Social Well-Being in the United States: A Descriptive Epidemiology. In Brim, Orville Gilbert; Ryff, Carol D.; and Kessler, Ronald C. (Eds) How Healthy Are We? A National Study of Well-Being at Midlife. U.S. University of Chicago Press. 2006.
14. Maknawi H, Rashidi H, Rashidi Nia M. the role of mediating role of sport participation motivation on the relationship between collective self-efficacy beliefs and job satisfaction in staff members of the Chief of Police Chief of Khuzestan province. Quarterly journal of disciplinary knowledge of Khuzestan. 2017; 6(19): 137-166.
15. Pire M, Ahar S, Mahmoudi A. Comparison of gender differences in the motivation of sports participation of athlete students. Training and Evaluation. 2015; 29 (8): 109-123.
16. Oyibo K, Adaji I, Vassileva J. Social cognitive determinants of exercise behavior in the context of behavior modeling: a mixed method approach. Digital health. 2018. doi:10.1177/2055207618811555
17. Moreno-Murcia JA, Belando N, Huéscar E, Torres MD. Social support, physical exercise and life satisfaction in women. Revista Latinoamericana de

[Downloaded from mail.jmarmed.ir on 2026-09-18]
[DOI: 10.30491/3.3.128]

Psicología. 2017; 49(3): 194-202. doi:10.1016/j.rlp.2016.08.002
18. Novak D, Ivana M, Snezana RJ, Štefan L, Tomislav K. The influence of social capital domains on self-rated health among Serbian high-school students? A school-based cross-sectional study. Monten J Sport Sci Med. 2016; 5:33-8. doi:10.1136/bmjopen-2014-007184
19. Norris L A, Didymus F F, Kaiseler M. Understanding social networks and social support resources with sports coaches. Psychology of Sport and Exercise. 2020; 48. doi:10.1016/j.psychsport.2020.101665
20. Schüttoff U, Pawlowski T, Downward P, Lechner M. Sports participation and social capital formation during adolescence. Social science quarterly. 2018; 99(2): 683-698. doi:10.1111/ssqu.12453
21. Thorpe H. Action sports, social media, and new technologies: Towards a research agenda. Communication & Sport. 2017; 5(5): 554-578. doi:10.1177/2167479516638125
22. Howie EK, Daniels BT, Guagliano JM. Promoting Physical Activity Through Youth Sports Programs: It's Social. American Journal of Lifestyle Medicine. 2018. doi:10.1177/1559827618754842
23. Linver M R, Roth JL, Brooks-Gunn J. Patterns of adolescents' participation in organized activities: Are sports best when combined with other activities? Developmental psychology. 2009; 45(2): 354. doi:10.1037/a0014133.

[Downloaded from mail.jmarmed.ir on 2026-09-18]

[DOI: 10.30491/3.3.128]